

4.1 Úvodné poznámky

Určenie trendu spočíva v nahradení časového radu pozorovaných hodnôt radom teoretických hodnôt, bez periodického a náhodného klzania. Teda časový rad „očistíme“ od náhodných a periodických vplyvov. Získaný rad teoretických hodnôt nazývame vyrovnaním (vyhladením) časového radu.

Ak máme graficky zobrazené pozorované hodnoty, vyrovnanie môžeme urobiť „od oka“ tak, aby „čiara“ (ktorou nahradíme pozorované hodnoty) čo najlepšie vystihovala pôvodný priebeh. Táto metóda je zrejme informatívna. Často používané metódy vyrovnávania časových radov sú mechanická (metóda klzavých priemerov) a analytická (metóda najmenších štvorcov).

Pri hľadaní najvhodnejšieho typu trendu vychádzame z predpokladaných vlastností trendovej funkcie, vyplývajúcich z teoretického rozboru. Pri výbere nám môže pomôcť grafické znázornenie časového radu. Okrem toho je možné využiť vhodné testy založené na jednoduchých charakteristikách časových radov (niektoré uvedieme v ďalších častiach).